

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

04 лютого 2019 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 157/вс-19

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі колегії:

головуючого - Тітова Ю.Г.,

членів Комісії: Лукаша Т.В., Макарчука М.А.,

розглянувши питання про проведення співбесіди за результатами дослідження досьє кандидата Гончар Любові Ярославівни на зайняття вакантної посади судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду в межах конкурсу, оголошеного Вищою кваліфікаційною комісією суддів України 02 серпня 2018 року,

встановила:

Рішенням Комісії від 02 серпня 2018 року № 185/зп-18 оголошено конкурс на зайняття 78 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду:

- у Касаційному адміністративному суді – 26 посад;
- у Касаційному господарському суді – 16 посад;
- у Касаційному кримінальному суді – 13 посад;
- у Касаційному цивільному суді – 23 посади.

Гончар Любов Ярославівна 13 вересня 2018 року звернулася до Комісії із заявою про проведення стосовно неї кваліфікаційного оцінювання для підтвердження здатності здійснювати правосуддя в Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду.

Комісією 18 жовтня 2018 року ухвалено рішення № 231/вс-18, зокрема, про допуск Гончар Л.Я. до проходження кваліфікаційного оцінювання для участі у конкурсі на посади суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду.

Відповідно до Умов проведення конкурсу на зайняття вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду Гончар Л.Я. проходить кваліфікаційне оцінювання як суддя.

У статті 10 Основних принципів незалежності судових органів, схвалених резолюціями Генеральної асамблеї ООН від 29 листопада 1985 року № 40/32 та від 13 грудня 1985 року № 40/146, визначено, що особи, відібрані для судових посад, повинні мати високі моральні якості і здібності, а також відповідну підбору кваліфікацію в галузі права.

Ці основоположні принципи формування суддівського корпусу імплементовані у національне законодавство, що визначає основними складовими авторитету судової влади та довіри суду - добросовісність і компетентність судді.

Відповідно до наведеного під час кваліфікаційного оцінювання для участі у конкурсі на посади судді касаційного суду у складі Верховного Суду Комісія керується тим, що кандидати на посаду судді найвищого суду у системі судоустрою мають відповідати найвищим стандартам за критеріями компетентності та професійної етики за відсутності

будь-яких обґрунтованих сумнівів у їх² добросовісності, що можуть негативно вплинути на суспільну довіру до Верховного Суду.

Відповідно до статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон № 1402-VII) кваліфікаційне оцінювання проводиться Вищою кваліфікаційною комісією суддів України з метою визначення здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді за визначеними критеріями. Такими критеріями є: компетентність (професійна, особиста, соціальна), професійна етика та добросовісність.

У пунктах 1, 2 глави 6 розділу II Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення, затвердженого рішенням Комісії від 03 листопада 2016 року № 143/зп-16 (із змінами, внесеними згідно з рішеннями Комісії від 16 лютого 2018 року № 22/зп-18 та 21 березня 2018 року № 57/зп-18) (далі – Положення), передбачено, що встановлення відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям кваліфікаційного оцінювання здійснюється членами Комісії за їх внутрішнім переконанням відповідно до результатів кваліфікаційного оцінювання. Показники відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям кваліфікаційного оцінювання досліджуються окремо один від одного та у сукупності.

Відповідно до статті 85 Закону № 1402-VII кваліфікаційне оцінювання включає такі етапи: 1) складення іспиту; 2) дослідження досьє та проведення співбесіди.

У першому етапі кваліфікаційного оцінювання за загальним результатом іспиту Гончар Л.Я. отримала 165,5 бала та рішенням Комісії від 27 грудня 2018 року № 327/зп-18 була допущена до другого етапу кваліфікаційного оцінювання «Дослідження досьє та проведення співбесіди».

Згідно з абзацом третім пункту 20 розділу III Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення, затвердженого рішенням Комісії від 03 листопада 2016 року № 143/зп-16 (із змінами, внесеними згідно з рішеннями Комісії від 16 лютого 2018 року № 22/зп-18 та 21 березня 2018 року № 57/зп-18) (далі - Положення), під час співбесіди обов'язковому обговоренню із суддею (кандидатом) підлягає інформація щодо його відповідності критеріям професійної етики та добросовісності.

Відповідно до положень статті 87 Закону № 1402-УІІ з метою сприяння у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та добросовісності Громадською радою добросовісності (далі – ГРД) на електронну адресу Комісії 29 січня 2019 року надійшов висновок про невідповідність кандидата на посаду судді Верховного Суду Гончар Л.Я. критеріям добросовісності та професійної етики, затверджений 25 січня 2019 року.

Зазначений висновок подано без дотримання вимог підпункту 4.10.1 пункту 4.10 розділу IV Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, затвердженого рішенням Комісії від 13 жовтня 2016 року № 81/зп-16 (далі - Регламент), тобто менше ніж за 10 робочих днів до визначеної Комісією дати засідання з проведення співбесіди стосовно кандидата Гончар Л.Я., у зв'язку з чим він не вважається поданим.

На підставі протокольного рішення колегії Комісії обставини, викладені у висновку про невідповідність кандидата на посаду судді Верховного Суду Гончар Л.Я. критеріям добросовісності та професійної етики, розглянуто як додаткову інформацію щодо кандидата на посаду судді Гончар Л.Я., яка кореспондується з інформацією, наявною у досьє цього кандидата.

Під час співбесіди колегією Комісії за участі представника ГРД проаналізовано, зокрема, майновий стан кандидата Гончар Л.Я. та членів її родини.

При цьому, досліджуючи майновий стан родини Гончар Л.Я., колегія Комісії зауважує, що не оцінює добросовісність її близьких осіб, а має на меті з'ясувати поінформованість кандидата про матеріальні інтереси членів родини та оцінити її прагнення

сприяти встановленню обставин, важливих для підтримання впевненості громадськості у чесності й непідкупності судових органів.

Під час співбесіди Гончар Л.Я. пояснила, що їй належав житловий будинок загальною площею 254 кв.м та земельна ділянка, на якій він розташований, загальною площею 0,0800 га у селі Годилів Сторожинецького району Чернівецької області.

Цей будинок будувався її сім'єю господарським способом протягом 2005-2012 років. Оскільки з 2005 року кандидат Гончар Л.Я. постійно проживала в місті Києві, то представляти свої інтереси як власника цього будинку вона доручила сестрі, Бойко О.Я.

У деклараціях про майно, доходи і зобов'язання фінансового характеру за 2012-2013 роки кандидат не декларувала права власності на зазначений будинок, оскільки вважала його не введеним в експлуатацію.

Дізнавшись у 2014 році про фактичне існування свідоцтва на право власності на житловий будинок загальною площею 254 кв.м у селі Годилів Сторожинецького району Чернівецької області, виданого Великокучурівською сільською радою Чернівецької області 29 серпня 2012 року, Гончар Л.Я. у відповідних деклараціях за 2014-2015 роки задекларувала його як такий, що належить їй на праві власності.

Надалі відповідно до договорів купівлі-продажу від 18 жовтня 2016 року житловий будинок та земельна ділянка, на якій він розташований, були продані ОСОБА_1. Загальна сума угоди становила 4 265 390 грн, про що 28 жовтня 2016 року кандидатом було подано до Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, повідомлення про суттєві зміни у майновому стані. Грошові кошти від продажу об'єктів нерухомості у сумі 4 075 500 грн на підставі договору купівлі-продажу від 13 грудня 2017 року були подаровані її дочці, Швець (Гончар) А.Ю. _____ року народження.

Окрім того, кандидат пояснила, що бажання відчужити житловий будинок та земельну ділянку, на якій він розташований, вона мала на меті ще з початку його будівництва. Зважаючи на це, її дочка у січні 2010 року отримала безпроцентну позику від фізичної особи ОСОБА_2 у розмірі 1 200 000 грн на умовах повернення спочатку в строк до 07 вересня 2015 року, а пізніше, відповідно до нотаріально посвідченої заяви від 07 вересня 2015 року, - до 07 вересня 2018 року.

Позику було використано дочкою на придбання у вересні 2010 року квартири загальною площею 44,20 кв.м у місті Києві, а у травні 2011 року - земельної ділянки загальною площею 0,1499 га в селі Малютянка Києво-Святошинського району Київської області.

Колегія Комісії вважає пояснення Гончар Л.Я. щодо невідображення нею житлового будинку загальною площею 254 кв.м у селі Годилів Сторожинецького району Чернівецької області, належного їй на підставі свідоцтва на право власності на нерухоме майно, виданого Великокучурівською сільською радою Чернівецької області 29 серпня 2012 року, у відповідних деклараціях за 2012-2013 роки необґрунтованими, оскільки згідно зі статтею 237 Цивільного кодексу України представництво є правовідношенням, відповідно до якого одна сторона (представник) зобов'язана або має право вчинити правочин від імені другої сторони, яку вона представляє.

Юридичні дії, вчинені представником, спричиняють виникнення, зміну або припинення прав та обов'язків саме довірителя, який повинен бути обізнаний з правовими наслідками видання ним довіреності.

Таким чином, пояснення Гончар Л.Я. стосовно необізнаності про виникнення у неї у 2012 році прав та обов'язків щодо житлового будинку на території села Годилів Сторожинецького району Чернівецької області колегією Комісії не можуть бути взяті до уваги як обґрунтовані та свідчать про неналежне виконання суддею передбаченого законом обов'язку декларування житлового будинку у відповідних деклараціях за 2012-2013 роки.

Також колегія Комісії зауважує, що на думку розсудливого спостерігача, отримана у 2010 році дочкою кандидата Гончар Л.Я. значна сума безпроцентної позики від фізичної

особи ОСОБА_2, яка, згідно з поясненнями кандидата, була витрачена на придбання її донькою у 2010 році квартири у місті Києві загальною площею 44, 20 кв.м та у 2011 році земельної ділянки загальною площею 0,1499 га в селі Малютянка Києво-Святошинського району Київської області, викликає обґрунтовані сумніви, не спростовані кандидатом під час співбесіди.

Окрім того, під час співбесіди з'ясовувалися підстави та законність набуття права власності на об'єкти нерухомості у матері кандидата Влайко Т.М. (пенсіонерка) _____ року народження, зокрема квартиру у місті Києві загальною площею 111,5 кв.м, набутої 24 жовтня 2011 року, яка в електронній декларації за 2016 рік задекларована Гончар Л.Я. як така, що належить їй на іншому праві користування; квартиру в місті Одеса загальною площею 82,2 кв.м, земельну ділянку загальною площею 0,1001 га в Овідіопольському районі Одеської області, а також земельну ділянку в місті Чернівці загальною площею 0,0792 га.

Гончар Л.Я. пояснила, що її мати фактично проживає в місті Одесі в належній їй квартирі, яка придбана на підставі договору асоційованого членства у споживчому товаристві від 12 листопада 2014 року. Внески до кооперативу робила її сестра, яка також працює суддею. Мати своїх коштів на придбання цього майна не вносила. До того, як стати суддею, сестра працювала адвокатом, мала разом з чоловіком ріелторське агентство, тому її доходи дозволяли сплачувати пайові внески. Квартира у місті Києві загальною площею 115,5 кв.м була отримана нею від суду та приватизована на ім'я матері у 2011 році. Земельна ділянка в Овідіопольському районі Одеської області у 2014 році придбана на ім'я матері за рахунок коштів від продажу її квартири в місті Чернівці. Окрім того, мати кандидата у 1995-1998 роках перебувала на заробітках в Америці, а в 2001-2002 роках - в Італії. Підтвердити цей факт кандидат Гончар Л.Я. може лише нотаріально засвідченою заявою подруги матері, оскільки прикордонна служба надала їй довідку про неможливість підтвердження перетину кордонів. Після повернення матері з Америки вона збудувала на ринку «ІНФОРМАЦІЯ_1» малу архітектурну форму - кафе-кулінарію, яку потім продала.

Колегія Комісії зауважує, що надані під час співбесіди пояснення і докази є суперечливими та у підсумку не усувають сумнівів у спроможності матері кандидата Гончар Л.Я. придбати таке майно, а радше містять ознаки можливого приховування кандидатом своїх статків шляхом реєстрації права власності на майно на своїх родичів.

Водночас колегія Комісії також звертає увагу на те, що приватизація матір'ю кандидата Гончар Л.Я. квартири у місті Києві, яку Гончар Л.Я. отримала за місцем своєї роботи, та за умови, що її мати ніколи не проживала у цій квартирі, на думку розсудливої, законослухняної та поінформованої людини, не може свідчити про бездоганність поведінки та дотримання етичних норм кандидатом Гончар Л.Я.

Окрім того, під час співбесіди Гончар Л.Я. зазначила, що з середини 2016 року вона проживає у житловому будинку, який належить її дочці. Дочка разом зі своїм чоловіком мешкає за іншою адресою. Вказаний будинок придатний для проживання та забезпечений необхідними комунальними послугами, однак не введений в експлуатацію, тому задекларований нею як незавершене будівництво.

Гончар Л.Я. не надала колегії Комісії переконливих пояснень та доказів, які б спростували сумніви у зволіканні з уведенням в експлуатацію придатного для проживання будинку її донькою протягом двох років, що може мати на меті, зокрема, невиконання вимог податкового законодавства в частині сплати земельного податку, як і не надала доказів, які б вказували на можливість фінансування її донькою будівництва цього об'єкту нерухомості.

На думку колегії Комісії, факт проживання Гончар Л.Я. протягом двох років у повністю придатному для проживання будинку, однак своєчасно невведеному в експлуатацію з невідомих причин, створює враження про намагання приховати дійсного власника цього нерухомого майна.

Стосовно інформації щодо ухвалення Гончар Л.Я. 12-13 вересня 2013 року трьох судових рішень під час перебування на навчанні у місті Львові кандидат пояснила, що не

може пригадати ці обставини, однак вона припускає, що могла приїхати зранку на місце роботи, підписати ухвали і власним транспортом поїхати до Львова.

Ураховуючи викладене, колегія Комісії має обґрунтований сумнів щодо ухвалення Гончар Л.Я. судових рішень під час перебування на навчанні у місті Львові, який ні пояснення кандидата, ні інші джерела не спростували.

Також колегією Комісії було досліджено питання щодо підстав незазначення Гончар Л.Я. у своїй анкеті кандидата на посаду судді інформації про отримання нею повісток та викликів до суду у судових справах за її участю як позивача.

Гончар Л.Я. пояснила, що була позивачем у справі про відшкодування вартості невиданої їй мантиї, однак, за її клопотанням справа розглядалася без участі позивача, тому повістки та виклики вона не отримувала.

Колегія Комісії не вважає таку обставину самостійною підставою, що свідчить про невідповідність кандидата критеріям доброчесності та професійної етики, однак наголошує на тому, що кандидат умисно або внаслідок вочевидь недбалого ставлення до оформлення документа, зокрема анкети кандидата на посаду судді, поданої для участі в конкурсі на зайняття вакантної посади судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду, не вказала відомості щодо факту своєї участі у судовій справі.

Оцінюючи здатність Гончар Л.Я. як кандидата на посаду судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду здійснювати правосуддя у цьому суді за критеріями професійної етики та доброчесності, Комісія керується також вимогами Кодексу суддівської етики, затвердженого XI з'їздом суддів України 22 лютого 2013 року.

У статтях 1-3, 18-19 цього кодексу встановлено вимоги до поведінки судді під час здійснення правосуддя та поза професійною діяльністю. Зокрема, суддя повинен бути прикладом неухильного додержання вимог закону і принципу верховенства права, присяги судді, а також дотримання високих стандартів поведінки з метою зміцнення довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду. Суддя має докладати всіх зусиль до того, щоб, на думку розсудливої, законослухняної та поінформованої людини, його поведінка була бездоганною. Суддя повинен бути обізнаним про свої майнові інтереси та вживати розумних заходів для того, щоб бути обізнаним про майнові інтереси членів своєї сім'ї.

Відповідно до роз'яснень Кодексу суддівської етики, затверджених рішенням Ради суддів України від 04 лютого 2016 року № 1, суддя добровільно приймає на себе обмеження, пов'язані з виконанням ним своїх професійних обов'язків, які унеможливають створення умов, що викликать сумніви у доброчесності поведінки судді та його безсторонності, незалежності і об'єктивності.

Доброчесна поведінка судді має стосуватися всіх сфер його життя, зокрема й матеріальної (майнової) сфери. Йдеться про добросовісну поведінку судді в реалізації обов'язку бути обізнаним про свої майнові інтереси та здійснення активних дій щодо вжиття розумних (адекватних) заходів для того, щоб бути обізнаним про майнові інтереси членів своєї сім'ї та близьких осіб, виявляючи повагу до законів і лояльність до публічних фінансових інтересів держави.

З огляду на зазначене колегією Комісії встановлено, що наявна в досьє кандидата Гончар Л.Я. інформація про безпідставне недекларування нею власного нерухомого майна у відповідних деклараціях за 2012-2013 роки, непідтвердження законності набуття її матір'ю та сестрою об'єктів нерухомого майна, приватизацію квартири у місті Києві, отриманої кандидатом Гончар Л.Я. за місцем своєї роботи, на свою матір, яка у цьому місті ніколи не проживала, а також ухвалення судових рішень під час перебування на навчанні у місті Львові, є обґрунтованою. Указані обставини не підтверджують відповідності поведінки кандидата Гончар Л.Я. високим стандартам, дотримання яких слід очікувати від кандидата на посаду судді Верховного Суду, критеріям професійної етики та доброчесності.

За змістом пунктів 5.2.2, 5.3.2 глави 6 розділу II Положення критерії професійної етики та доброчесності оцінюються у 0 балів за наявності доказів невідповідності судді (кандидата на посаду судді) вимогам професійної етики та/або вимогам до доброчесності.

З огляду на зазначене, враховуючи мету кваліфікаційного оцінювання та вимоги щодо відповідності кандидата найвищим стандартам етики та доброчесності, Комісія оцінює Гончар Л.Я. за критеріями професійної етики та доброчесності у 0 балів.

Згідно з пунктом 4 частини п'ятої статті 81 Закону за результатами кваліфікаційного оцінювання кандидата на посаду судді Верховного Суду Вища кваліфікаційна комісія суддів України ухвалює рішення про підтвердження або непідтвердження здатності такого кандидата здійснювати правосуддя у відповідному суді та визначає його рейтинг для участі у конкурсі.

Відповідно до пункту 4 глави 6 розділу II Положення рішення про підтвердження здатності здійснювати правосуддя суддею (кандидатом на посаду судді) у відповідному суді ухвалюється у випадку отримання ним мінімально допустимих і більших балів за результатами іспиту та оцінювання критеріїв особистої і соціальної компетентності, а також бала, більшого за 0, за результатами оцінювання критерію професійної етики чи критерію доброчесності.

Отже, оцінка у 0 балів за критеріями професійної етики та доброчесності є пресічною безумовною підставою для ухвалення Комісією рішення про непідтвердження здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді.

З огляду на те, що за критеріями професійної етики та доброчесності кандидат набрала 0 балів, Комісія дійшла висновку про непідтвердження здатності Гончар Л.Я. здійснювати правосуддя у Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду.

Комісія вважає за доцільне зазначити, що кваліфікаційне оцінювання Гончар Л.Я. здійснювалося в межах конкурсу на зайняття вакантної посади судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду, що обумовлювало перевірку кандидата на відповідність найвищим стандартам та вимагало встановлення відсутності щонайменшого обґрунтованого сумніву в чеснотах майбутніх суддів Верховного Суду. Висновки Комісії за результатами цього кваліфікаційного оцінювання не можуть негативно впливати на проходження кандидатом інших процедур, пов'язаних з професійною кар'єрою.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 88, 93, 101 Закону, Положенням та Регламентом, Комісія

вирішила:

визнати Гончар Любов Ярославівну такою, що не підтвердила здатності здійснювати правосуддя у Касаційному адміністративному суді в складі Верховного Суду.

Головуючий

Ю.Г. Тітов

Члени Комісії:

Т.В. Лукаш

М.А. Макачук.